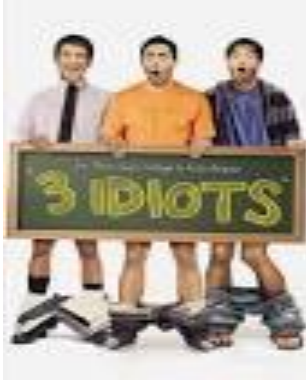

**ÇÜ-İİBF'DE İKTİSAT DERSLERİMİ ALAN
ÖĞRENCİLERİME BAZI FİLM TAVSİYELERİM - NİSAN 2025**
(Mutlaka zaten izlemiştim, Ya da biliyorum bunu
dedikleriniz olacaktır. Olsun, bazen tekrarlar da iyidir)

3 Idiots (3 Aptal) – 2009

Her öğrenci mutlaka izlemeli...

3 Idiots, bir Bollywood filmidir. Film Hindistan'ın en iyi mühendislik okulundaki üç arkadaşın dostluklarını ve hayatını anlatırken eğitim sistemini eleştirmektedir. Hindistan'da tüm zamanların en yüksek gişe rekoru ve hasılatını yapan komedi filmidir. Film, Aamir Khan'ın başrolünde olduğu en iyi Hint Filmlerinden. Filmde bahsedilen esas konu; tek tip insan yetiştiren, duyguları körelten ve düşünüp anlamayı değil yalnızca ezberi eğitimi ön planda tutan eğitim sistemine bir eleştiri.

Akıl Oyunları - A Beatiful Mind (2001)

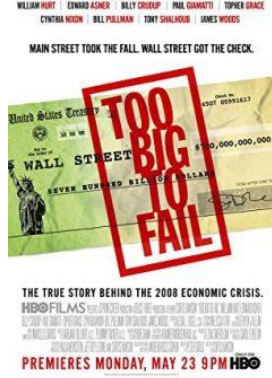
İktisat dersi alan her öğrenci mutlaka izlemeli. Adam Smith ile ilgili sahnesi efsanedir.

Akıl Oyunları, asosyal bir matematikçi olan John Nash'in hayatını konu ediyor. John Forbes Nash kazandığı bir bursla Princeton Üniversitesi'nde öğrenim görmeye başlar. Bu süreçte dahi Nash, inanılmaz bir teoriyi ortaya sürüp kanıtlama aşamasına kadar gelir. Dahi adam zamanla şizofrenik belirtilerle mücadele etmeye başlar. Nash artık kendi kurgusal gerçekliklerinden oluşturduğu dünyasıyla asıl gerçekleri ayırt edemeyecek bir aşamaya gelir. Önemli başarılarından uzunca yıllar sonra Nobel Ödülü'ne layık görülen John Nash'in gerçek hayat hikâyesine odaklanan 'Akıl Oyunları', iki önemli dalda kazandığı Oscar ödülüyle başarısını kanıtlamıştı.

Büyük Başarısızlık - Too Big to Fail (2011)

2008 krizi sonrası İngiliz Kraliçesi London School of Economics'de İktisatçıları Ziyaretinde... “Niye Önceden Haber Vermediniz ki” demişti... (Krizde ciddi para kaybettiği söylenir).

FED Başkanı Ben Bernanke (18 Eylül 2008 perşembe Lehman iflasının 3 gün sonrası sorunlu varlıkların (Toksik menkul kıymetleri kastederek) kurtarılması programı toplantısı; Bütün akademik kariyerim boyunca ben büyük buhran üzerine çalıştım. Evet, buhran bir borsa çöküntüsü yüzünden başlamış olabilir. Ama bütün ekonomiyi vuran asıl şey kredilerdeki bozulmaydı. Sıradan insanlar ev almak iş kurmak ya da raflarını doldurmak için borç para alamıyorlardı. Kredi modern bir sistemi kurabilir ama yine de kredi azlığı ekonomiyi hızlı ve kesin bir şekilde yok eder. Derhal ve cesur bir adım atmazsak eğer, büyük buhranı yeniden yaşayabiliriz. Hatta 1930'lardan daha kötüsü olabilir. Bunu şimdi yapmazsak pazartesiye ekonomi diye bir şey kalmayacak. (kuruldan istediğini alır...).

Baba (1-3) Filmi Ve Efsane Replikleri...

“Sakın Bana Masum Olduğunu Söyleme... Bu Benim Zekâma Hakarettir...”

Ona reddedemeyeceği bir teklif sunacağım...

Dostlarını kendine yakın tut... Düşmanlarını dostlarından da daha yakında tutmaya bak... Dostluk ve para, zeytinyağı ve su gibidir...

Ailesiyle vakit geçirmeyen adam; gerçek bir adam değildir...

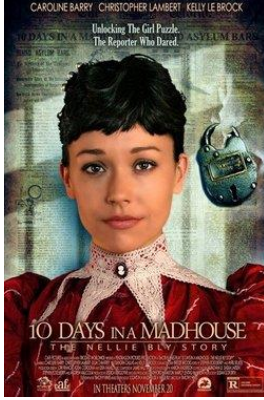
Don Vito Corloene

Baba, 40'lar ve 50'lerin Amerika'sında, bir İtalyan mafya ailesinin destansı öyküsünü konu alıyor. Mario Puzo'nun kitabından Puzo ve yönetmen Francis Ford Coppola tarafından sinemaya uyarlanan film, En İyi Film, En İyi Erkek Oyuncu ve En İyi Uyarılama Senaryo dallarında Oscar kazanmıştır. Yapılan araştırmalar sonucu Türkiye'de en fazla izlenen ve satılan film olma özelliği de taşır.

Deliler Evinde 10 Gün - 10 Days in a Madhouse (2015)

Sadece başınız belaya girdiğinde, aslında, dünyada iyilik ve nezaketin ne kadar az olduğunu anlıyorsunuz... Diyordu NELLİE BLY filmde...

1885'te Pittsburgh Dispatch gazetesindeki bir köşe yazarının, kadınların evlilik ve annelikten başka bir şeyden anlamayacağını yazdığı 'Kadınlar Neye Yarar?' makalesine gelen bir mektup gazetecilik tarihinde çeşitli ilklere yol açtı. 'Yetim Bir Kız' imzasıyla gelen ve yazarı kadınlara karşı bu görüşünden dolayı topa tutan bu mektubu henüz 20 yaşındaki Elizabeth mektubu ile gazetesinin editörünün dikkatini çekti ve gazetesinin ilk kadın muhabiri olarak işe alındı. İşe başladıktan sonra editörünün de önerisiyle Nellie Bly ismini kullanmaya başladı. Nellie'nin New York World gazetesindeki ilk işi, "deli bir kadın" kılığında Blackwell Kadın Akıl Hastalıkları Hastane'sine girip içerideki koşulları gözlemlemek ve "Deliler Evinde 10 Gün" adlı yazı dizisiyle okuyuculara ulaştırmak oldu. Nellie, "Deliler Evinde 10 Gün"de bir bir anlattı, Blackwell'deki Kadın Akıl Hastalıkları Hastanesi'ndeki maceralarını. "Blackwell'deki deliler hastanesinde bir hafta geçirebilir miydim? Düşündüm ki, evet geçirebilirdim.

Deney (Experiment) filmi (2010)

İnsanlar ne kadar da acımasız olabiliyorlar... Davranışsal İktisat meraklılarına...

Film'de bir insanın, farklı otorite ve güce sahip oluştaki hayvan benzerliği irdelenir. Ufak bir güce sahip insanın nasıl hayvanlaştığı, yine o kapasiteye sahip insanlar tarafından kurcalanır. Milgram deney sonuçlarını şöyle değerlendirdi; "Sadece görevlerini yapan, kendi başlarına vahşi işlere kalkışmayan sıradan insanlar, korkunç bir yok etme işleminin bir parçası olabilmekteler.

Beklenmedik Misafir - My old lady (2014)

Kiracınıza bir de üste ödeme yapmak zorunda kalsaydınız...

Paris'te ömürlük kira sözleşmesi. Kiracıya ödeme yapmak bile gerekebiliyor. My old lady Türkçesi beklenmedik misafir filminde işleniyor. Bir New Yorklu olan Mathias, ayrı yaşadığı babasından miras kalan büyük ve değerli bir daireyi satmak için Paris'e gider. Oradayken, apartmanda kızı Chloé ile birlikte yaşayan yaşlı bir kadın olan Mathilde'yi keşfeder. Mathias, dairenin satmak için eski bir Fransız sistemine tabi olduğunu ve Mathilde ölene kadar daireye gerçekten sahip olmayacağını ve o zamana kadar ona borcu olduğunu öğrenir .

Modern Zamanlar - Asri Zamanlar –Modern Times (1936)

Buhran, Sanayi ve İnsan...

Charles Chaplin'in kendi sesinden, sözlerini hatırlamadığım için uyduruk bir dilde söylediği şarkıyı izlemeye doyulmayan film. Aslında tamamen konuşmalı olarak çekilecek bu film için sayfalarca konuşma skripti de hazırlanmıştır. Fakat son anda yine filmi sessiz yapmaya karar vermiş Charles Chaplin. İyi de yapmış aslında. Sesli sinemadan konuşmalı sinemaya geçişi protesto etmiştir. Charlie Chaplin'in bu filmde dile getirdiği charabia/je cherche apres titine 1917 popüler olan ve ilk olarak léo daniderff tarafından söylenmiş bir şarkının parodisidir. İngilizce, Fransızca, İtalyanca ve İspanyolca içermekte olup pek bi anlam ifade etmemektedir; Modern Zamanlar, 1929 yılında tüm dünyada baş gösteren global ekonomik krizi döneminin atmosferini tüm çıplaklığıyla yansıtan bir Charlie Chaplin filmi. Her haliyle kara komedi ve esaslı bir eleştiri niteliği taşıyan filmde Şarlo'nun hayatını değiştiren şey ise kimsesiz bir kızla yollarının kesişmesi olur.

Temple Grandin (2010)

Otizmli Bir Dahi...

Tüm hayatı boyunca yanlış değerlendirilen Otistik bir kadının ders verici-etkileyici hikâyesi. Temple Grandin'in rahatsızlığı 3 yaşındayken "otizm" olarak adlandırıldı. Temple dört yaşındayken, ilerlemeye ve konuşmaya başladı. Üniversiteye başlayacağı yılın yazında, tatil için teyzesinin çiftliğine giden Temple, oradaki hayvanların hareketlerini incelemekten zevk aldığını ve onları nelerin rahatsız edip, nelerin sakinleştirdiğini gözlemlemeye başladı. Tüm bunlar onu hayvanlar ile ilgilenmeye yöneltti. Kimsenin kendisine sarılmasına izin vermeyen Temple, hayvanların sakinleşmesi için kullanılan makinenin, kendisine de bu hissi yaşattığını fark edip, insanlar için kullanılabilecek bir sarılma makinesi geliştirdi. Okulu tarafından kabul edilmeyen makineyi kabul ettirmek için büyük çaba harcayan Temple, sonunda okula bu makinenin insanlar üzerinde etkili olduğunu kanıtladı. University of Illinois at Urbana-Champaign'de doktora eğitimini tamamladı.

Avrupa'da Bir Gün Film One Day In Europe / Galatasaray – Depor (2005)

Avrupa'nın dört bir yanında, farklı kültür ve sosyal yapılardan gelen insanların bir gün içerisinde yaşadıkları hikâyeler üzerine odaklanan Film, iletişimsizliği, kültürel farklılıkların insanlar arasında yarattığı uçurumları ya da tam tersine, geliştirdiği sıkı dostlukları anlatan bir güldürü. Sigorta suiistimali (moral hazard olarak) hayli ilginç.

Film; maçın oynandığı sırada Berlin, Moskova, Santiago ve İstanbul'da yaşanan 4 ayrı polisiye olayını işliyor... Bu kentlerde herkes final maçını televizyondan izlediği için; başka konulara yönelik dikkat dağınıklığından yararlananlar, fırsattan istifade çeşitli dolaplar çeviriyorlar. Olaylar verilirken, G.Saray-La Coruna maçının Luzhniki Stadi'ndan nakli de sık sık ekrana geliyor, yaşanan büyük heyecan çok coşkulu bir anlatımla sunuluyordu.

Dr. Jivago - Doctor Zhivago (1965)

Sovyetler Birliği'nin yasakladığı bir roman ve ondan hareketle çekilen bir efsane...

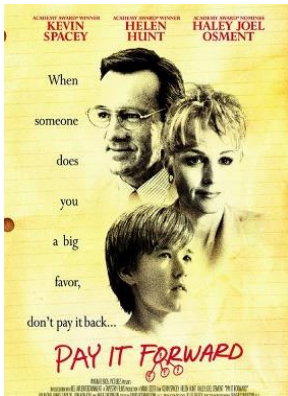
Görüntüler ve film müziği özellikle efsane tabirini hak ediyor...

Bolşevik Devrimi anlatan ve bu döneminde yaşayan bir doktor ve de şair olan Yury Jivago, devrim atmosferinde büyük bunalımlar yaşamaktadır. İdeallerini ve doğru bildiği şeyleri kaybeden Jivago'nun evliliği de bir hayli sıkıntılıdır. Karısının kendisine duyduğu aşka karşılık veremeyen çaresiz adam devrim liderlerinden birinin karısına âşıktır. Bu aşk ve evliliği arasında sıkışıp kalan Jivago sadakat ve tutkuları arasında kalmaktadır. Rusya'nın geçirdiği dönüşüm evresini karakteri Jivago'nun üzerinden anlatan film, beş dalda Oscar ödülü kazanmıştır. Sosyalizm – Kapitalizm tartışmalarına da bir gönderme yapılıyor...

İyilik yap iyilik bul - pay it forward kevin spacey (2000)

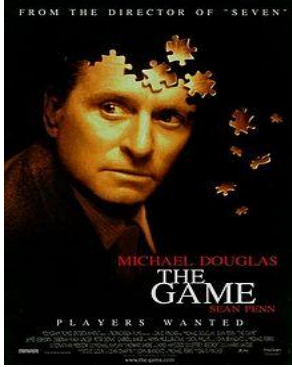
Çok Güzel Hareketler Bunlar...

Trevor Nevada, Las Vegas'ta 7. sınıfa başlar. Sosyal bilgiler öğretmeni Eugene Simonet, sınıfa dünyayı daha iyi hale getirecek bir plan tasarlama ve eyleme geçirme ödevi verir. Trevor'ın planı, iyilikler ağına dayanan bir hayırseverlik programıdır. Planına "İyilik Bul, İyilik Yap" ismini verir, bu da bir iyilik alan kişinin iyiliği geri ödemek yerine diğer üç kişiye bir iyilik yapması gerektiği anlamına gelmektedir.

Oyun – Game M.Douglas Filmi (1995) (Benim Favorim)

Her şeyi olan birine ne hediye edebilirsin ki? İktisadın bittiği yer burası mı? Acaba?

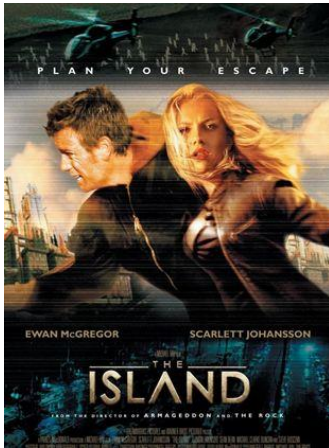

Nicholas Von Orton, bütün yatırımlarının kontrolünü ve ilişkilerini elinde tutmaya alışık, zeki, kurnaz ve başarılı çok zengin bir dolar milyoneri iş adamıdır. Ancak Orton'un bu düzenli yaşamı, sorumsuz fakat etkileyici küçük kardeşi Conrad'ın ona verdiği beklenmedik bir doğum günü hediyesiyle kökünden değişikliğe uğrar. Hediye gizemli bir oyundur. Oyun, kahramanın her günlük yaşamına etki eden ve garip etkileri olan bir etkinliktir. Nicholas oyuna başlarken ortada çok büyük bir ödül olduğunu fark eder ancak bu esrarengiz oyunun kuralları ve amacı hakkında hiçbir bilgisi yoktur. Nicholas başına geldiği ve karşılaştığı olaylardan, aksiliklerden hangisinin gerçek ve hangisinin oyunun bir parçası olduğunu da anlayamaz. Önüne çıkan insanlar hatta taksi şoförü bile onu öldürmeye kalkar, canını zor kurtarır.

Ada - The Island (2005)

Ada yolcuları kalmasın... Klon Ekonomisi Gerçek Olursa?

Piyango Ada Yolcuları İçin Bir Kurtuluş mu?

Ada, sıra dışı hatta ütopya boyutunda bir toplumda geçmektedir. 21. Yüzyıldayız. Esas kişi Lincoln ile birlikte bu toplumdaki diğer herkesin hedefi “Ada”ya ulaşmaktır ki bunun yolu da büyük çekilişi kazanmaktır. Ancak Lincoln, bir an geldiğinde yaşanan her şeyin bir oyun olduğunu anlar. Hem kendisi hem de diğerleri esasen klonlardır. Yaşatılma amaçları ise, klonları oldukları kişiler için bir tür yedek parça görevi görmektir. Vakti geldiğinde, ait oldukları esas kişilere organ temin edeceklerdir.

Venedik Taciri - The Merchant of Venice (2006)

Shakespeare söz konusu olunca... Belki de Shakespeare ile tanışma zamanıdır...

Shylock'un ünlü repliğinin olduğu eser. Replik şudur:

Salerio: ne olmuş yani, borcunu zamanında ödeyemezse, etini alacak değilsin herhalde. Ne işe yarar ki bu? Shylock: balık tutmaya yarar. Kimseyi doyurmasa bile alacağım intikamı doyurur.

Beni aşağıladı, yarım milyondan etti, zararlarıma güldü, kazancımla alay etti, halkımı hor gördü, işlerimi köstekledi, dostlarımı soğuttu, düşmanlarımı kızıştırdı. Neden yaptı bunları peki? Ben Yahudi'yim de ondan. Yahudi'nin gözü yok mu? Yahudi'nin elleri yok mu? Organları, boyu, posu, duyuları, duyguları, heyecanı yok mu? Aynı yiyeceklerle beslenmiyor mu, aynı silahla yaralanmıyor mu, aynı hastalıklara yakalanmıyor mu, aynı yollarla iyileşmiyor mu, aynı kışın ve yazın üşüyüp, ısınmıyor mu? Farkı ne Hristiyan insandan? Etimiz kesilince bizim de kanımız akmaz mı? Gıdıklanınca gülmez miyiz? Zehirlenirsek ölmez miyiz? Peki ya bize haksızlık ederseniz öcümüzü almaz mıyız? Her şeyde size benzediğimize göre, bunda da benzeyeceğiz tabii. Yahudi Hristiyan'a haksızlık edince, karşılığında göreceği iyilik ne? İntikam! Hristiyan Yahudi'ye haksızlık ederse, Hristiyan örneğine göre karşılığı ne olmalı? İntikam tabii! Hainlik etmesini sizden öğrendim, yine size uygulayacağım. Bu işi sizden çok daha iyi yapacağıma da güvenebilirsiniz.

Shakespeare'in Venedik taciri (merchant of venice) oyunundaki acımasız Yahudi tefeci tiplemesinin adı olup, İngiliz diline "hasis, kalpsiz tefeci, amansız alacaklı" gibi manalara gelmek üzere yerleşmiştir. Genç Bassanio, güzel bir kadın olan Portia'nın kalbini çalabilmek için elinden geleni yapmaya hazırdır. Bir yolculuğa çıkması gerekir bunun için ve de elbette para bulmak zorundadır. Destek istemek üzere tacir bir arkadaşı olan Antonio'ya başvurur. Onun da durumu zordadır ama yine de kesinlikle yardıma hazırdır. Bu sebeple de Yahudi tefeci Shylock'a gider. Tefeci, kendisinden nefret etmektedir ve intikam için iyi bir fırsat elde ettiğini düşünür. Faiz almadan borç verecektir ama parayı geri alamadığı her gün için Antonio'nun etinden bir parça alacaktır. Anlaşmayı böyle yapar. Antonio'nun etinden bir parça alacakken iş karışır.

Sıkıysa Yakala - Catch Me if You Can (2003)

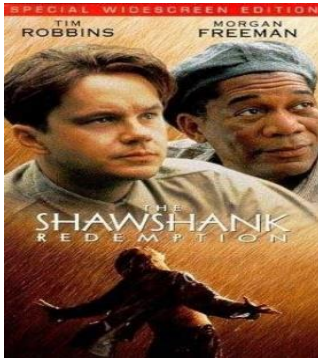
Çek senet sahtekârlıkları önlenebilmek isteniliyor ise,
Bunu yapabilenlerden öğrenmekten gerekli gibi... Gerçek bir hikâye...

Sıkıysa Yakala, bir ajan ile bir suçlunun arasındaki kedi-fare oyununu konu ediyor. FBI ajanları hiç şüphe yok ki kendilerine çok fazla güvenmektedirler; ancak bu kez karşılarındaki, onlar için bile pek de kolay bir lokma olmayacaktır. Henüz yirmili yaşlarında, çocuk yaşta bir adam onlarca ülke gezerek, bazen pilot, bazen doktor, bazen savcı mesleklerine bürünerek FBI'ı peşinden koşturmaktadır.

Esaretin bedeli - The Shawshank Redemption (1995)

Bazı şeyler çok araştırılmamalıdır...
Bir Mali Danışmana İhtiyacınız Var mı? Çok İşe Yarayabilirler!
Kurtuluş Kitapta...

Esaretin Bedeli, Andy ve Red isimli iki mahkûmun parmaklıklar ardında kurdukları dünyanın hikâyesini anlatıyor. Andy Dufresne, genç ve başarılı bir bankerdir. Karısını ve karısının sevgilisini öldürmek suçundan yargılanır ve ömür boyu hapis cezası alır. Shawsank Hapishanesi'nde her türlü durum yaşanmaktadır fakat Andy gene de hayata bağlı ve iyimserdir. Bu tutumu etrafındakileri de etkiler. Andy umutlu bakış açısıyla çevresindeki tüm mahkûmları, parmaklıklar arkasında bile özgür bir yaşam olabileceğine inandırır.

Üçkâğıtçılar - Matchstick Men (2003)

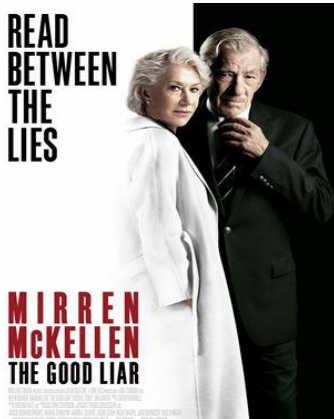
Her yer dolandırıcılarla dolu... Ve Nicholas Cage bu kez çok farklı...

Kıdemli dolandırıcı Roy ile onun himayesi altındaki hırslı partneri Frank, son günlerde su arıtma mekanizmalarına ilişkin bir dolandırıcılık sistemi üzerinde çalışmaktadırlar. Hiçbir şeyden şüphelenmeyen bir takım insanlar, bu su arıtma filtrelerini esas değerinin on katı bedel ödeyerek satın alıp araba, mücevher ya da deniz aşırı seyahat kazanmayı hayal etseler de hiç kimsenin bir şey kazanması söz konusu olmamaktadır. Peki ya Roy?

Sahtekâr - The Good Liar (2019)

Yaşamı boyunca dolandırıcılık yapmış olan yaşlı Roy Courtney, bir akşam yemeği için zengin dul Betty McLeish ile tanışır. İnternetteki çöpçatanlık siteleri aracılığıyla tanışmış olan ikili, kısa sürede birbirlerine yakınlaşırlar. Betty'nin mali varlığı 3 milyon pound değerindedir ve bu Roy'un şimdiye kadarki yaptığı dolandırıcılıklar arasında en büyük parayı elde edeceği ilişki olacaktır. Betty'nin ayaklarını planlı bir şekilde yerden kesen Roy, incelikli planının arasında yavaş yavaş Betty'e değer vermeye başladığını fark eder.

Bir dolandırıcılık temalı film daha. Yaşlı dul kadınların servetlerini hedefleyen bir avcı ve avı... Avcı iken av konumuna düşmek bu kadar iyi anlatılır desem...

Zincirsiz - Django Unchained (2013)

Ağanın malı gider tutmanın canı gider diye bir söz vardır. Bu kadar mı iyi anlatılır. Kölelik, Asiller ve Tutkuları, Kelle Avcıları, ABD'nin geçmişine bir göz atılıyor... El sıkışmadan bir sözleşme geçerli olabilir mi? Galiba olmuyor...

Zincirsiz, Köle Django'nun Alman asıllı ödül avcısı Dr. King Schultz ile yolunun kesişmesiyle başlıyor. Django, eski efendisini ölü ya da diri ele geçirmek isteyen Schultz ile anlaşmaya varır ve özgürlüğü karşısında Brittle kardeşleri kendisine getirme sözü verir. Görev başarıyla tamamlanır ama ikilinin yolları ayrılmaz Schultz ve Django beraber Güney'in en çok aranan suçlularının peşine düşerler... 'Avlanma' hünerini her geçen gün geliştiren Django'nun artık tek bir hedefi vardır: köle ticareti yüzünden kaybettiği eşi Broomhilda'yı bulmak ve onu kurtarmak... Bu hedef onları kötü şöhretli "Candyland" çiftliğine ve çiftliğin sahibi olan Calvin Candie'ye götürecektir. Stephen'a dikkat. Django ile aynı ırktan olmasına rağmen köleliği şaşırtıcı derecede savunan Stephen, bir insanın ne kadar küçülebileceğinin de en iyi örneklerinden biri. Yukarıda, ağanın malı gider tutmanın canı gider diye bir söz vardır, bu kadar mı iyi anlatılır demiştim ya işte ta kendisi...

Something The Lord Made (2004)

Kalp ameliyat edilemez diyenler. Dokunulmamalı diyenler... Mavi Bebek Sendromu ve Bir Çocuk... Bir zavallı köpek ve dışlanmış bir hademenin katkılarını öğrendiğinizde...

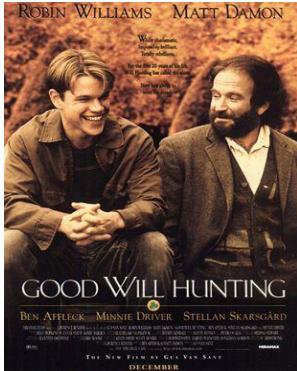

Büyük Buhran sırasında başlayan, cerrah Alfred Blalock ile siyahi asistanı Vivien Thomas'ın 34 yıllık ortaklıklarının hikâyesi. İlk başta hademe olarak işe alınan Thomas, el becerisi ve kardiyolojiye duyduğu ilgi sayesinde Cerrah Blalock'un araştırmalarının önemli bir parçası haline geliyor. Ancak dönemin ırkçı yaklaşımı Thomas'ı oldukça zorluyor. Ya Sonra...

Can dostum - Good Will Hunting (1998)

“Kendine ait bir fikrin var mı” diyerek papağan gibi tekrarlar satan ukala tipe “150 bin dolarlık eğitimi halk kütüphanesine 1.5 dolara üyelikle de alabilirdin” diyor dâhimiz. Ama benim diplomam olacak sense köftecide garson deyince “en azından taklitçi olmayacağım” diyerek cevap verip bitiriyor.

Can dostum da iş tekliflerini kabul etmeyen kız arkadaşını da kaybeden dahi çocuğa (Mat Damon) arkadaşı diyor ki; senin biletime ikramiye çıktı. Bunu nakde çevirmeyecek kadar ödleğ olman çok saçma. Sendeki şeyin bende olması için her şeyi yapardım. Diğer herkes de öyle. Burada takılman tam bir vakit kaybı. Sonunda işin ve kızın peşinden gidiyor.

Can Dostum'da Will Hunting MIT'de temizlikçi olarak çalışan genç bir çocuktur. Temizlik yaparken, bir sınıfın tahtasında yazılı olan bir matematik sorusuna denk gelir. Çözülmesi neredeyse imkânsız olan bu problemi rahatlıkla çözen Will, sessizce ortadan kaybolur. Problemi yazan profesör tarafından keşfedilen Will bu başarısını diğer sorularda da sürdürecektir. Ancak bir kavga sebebiyle hapis cezasına çarptırılan gencin, bu beladan kurtulabilmek için profesöre ihtiyacı vardır.

Joy (2016)

Bir kadının inanılmaz ve etkileyici girişimcilik hikâyesi

Joy gerçek bir hikâyeden uyarlama. An Italian-American İtalyan-Amerikalı Joy Mangano'nun hayatını izlediğimiz filmde Joy, Miracle Mop ve Huggable Hangers ürünlerinin mucidi. Jennifer Lawrence ve Bradley Cooper'ın başrolde olduğu aileyle eşle dostla izlenecek filmidir. Ailesi yüzünden üniversite eğitimini yarıda bırakmış bir kızın nasıl milyoner olduğunu anlatmaktadır. Demek istiyor ki bir gecede bir fikirle başarılı olamazsınız. Bu büyük bir yanılgıdır. Başarı beraberinde birçok sorumluluk getirir. Ve yeterince çaba sarf etmeden yeterince yorulmadan en dibe vurmadan zirveyi göremezsiniz.

İtiraflar - Le confessioni (2016)

Almanya'nın kıyısında lüks bir otelde G8 toplantısı düzenlenmektedir. Dünya'nın en büyük ekonomistleri dünya ekonomisini derinden etkileyecek kararlar vermek üzere oradadırlar. IMF müdürü Daniel Roche, o gece rahipten gizlice günah çıkarmasını ister ve diğer sabah ölü bulunur. Bir Roberto Andò filmi. G8 zirvesinde maliye bakanları zengin yoksul ayrımını derinleştirecek iktisat politikalarını açıklamak üzere toplanıyor, sonrasında paranın egemen olduğu zenginler dünyasındaki sahtelik ve acımasızlığa tanık oluyoruz.

Film başarılı bir politik gerilim, ama dini öğeler (Kilise) çok fazla göze sokulduğundan rahatsız edici. Filmin bir sahnesinde ise ilginç bir fıkra anlatılır;

Kalp nakli gereken bir adam varmış. Doktor demiş ki; Size beş yaşında bir çocuğun kalbini nakledebiliriz. Maalesef vefat etti. Onun kalbini verebilirim. Ama adam, olmaz demiş. O çok genç... Doktor birileriyle görüşmüş ve bir süre düşünüp demiş ki; peki 40 yaşında bir serbest fon (hedge fund) yöneticisinin kalbine ne dersiniz... Ama adam, Hayır, teşekkür ederim. Onun kalbi yok ki. Olamaz ki... Peki, yaşlı 70 yaşında bir Merkez Bankası yöneticisinin kalbine ne dersiniz... Vaav. Onu alırım. Neden? Çünkü... Hiç kullanılmamıştır...

Sonsuzluk Teorisi - The Man Who Knew Infinity (2016)

Ünlü Hintli matematikçi Srinivasa Ramanujan'ın hayatının anlatılacağı biyografik film.

Öncelikle filmin Türkçe isminin çok anlamlı olmadığını yazarak başlayalım. Sonsuzluk teorisi diye bir kavramı matematikte bulamazsınız. Orijinal isminde geçen “infinity-sonsuzluk” kelimesi bir teoriyi değil ama bir matematikçinin matematiksel serilerin sonsuza gidişini anlamaya çalışmasını tanımlıyor. Ramanujan çok ünlü Hintli bir matematikçidir ve hayatı hakikaten bir film olacak kadar ilginçtir. 19.yüzyılın sonlarında fakir bir ailenin çocuğu olarak doğan Ramanujan'ın eğitimi oldukça bölük pörçük ilerler.

Lucia De B. - Suçlu - Sanık (2014)

Kitle histerisi; bir grup insanın telkin, gözlem veya başka psikolojik süreçlerden dolayı benzer korku, anormal davranışlar veya fiziksel semptomlar geliştirmesi sonucunda yaşadığı bir deneyimdir. Lucia'nın profili epey kötüdür. İnsanlarla içli dışlı değildir, hep yalnız takılmaktadır. Mini etek giymektedir. Hep emir vermektedir. En azından dışarıdan bakıldığında Lucia böyledir, arkadaşları (!) onu bu şekilde anlatmaktadırlar. Kitle histerisine örnek bir film. Güçlü dayanaklar olmadan; çoğu bebek, 7 kişiyi öldürmek, 3 kişiyi de öldürmeye teşebbüsten ömür boyu hapis cezasına çarptırılan Pediatri hemşiresi Lucia'nın gerçek hayat hikâyesini konu alan bir psikolojik dram.

Hollanda yapımı müthiş film. Gerçek hikâye imiş. Kitle histerisine kapılan adalet sistemi. Hastanede hemşirelik yapan ve genelde bebeklerle ilgilenen Lucia'nın çalıştığı iki hastanede de bebekler ölmektedir ve Lucia bu ölümlere hep tanık olmaktadır. Bir gün Lucia bir bebeğin ölümünden sonra seri katillikle suçlanır. İddialara göre Lucia bu bebekleri ve yaşlı bir iki insanı zehirlemiştir. İddialar doğru mu, değil mi; Lucia katil mi, değil mi? filmin konusu bu şekilde.

Tükeniş - Extinction (2018)

Ya siz bir sentetiksensiz. İnsanlar ile Yapay Zeka arası savaş başlarsa...

Extinction, en büyük kâbusu ile yüzleşmek zorunda kalan bir babanın hikâyesini anlatıyor. Bir aile babası olan Peter'in en büyük kâbusu uzaylı istilasıdır. Peter gördüğü rüyalar yüzünden oldukça bunalmıştır. Fakat rüyaları gerçeğe dönüşünce en büyük kâbusu ile yüzleşmek zorunda kalır. Dünya büyük bir istila altındadır. Dünya dışı bir güç gezegeni imha etmek üzeredir. Bu evrende insanlar Sentetikler denilen yapay zekâlar üretmeye başlamış ve bu Sentetikler yavaş yavaş bilinç kazanmaya, toplum içinde haklara ve en sonunda evlenmeye kadar çıkacak haklara sahip olmaya başlamış. Belli grup insanlar buna karşı çıkınca devlet en sonunda onları öldürmek için bir savaş başlatır ve İnsanlar ile Yapay Zekâ arası savaş başlar.

Kule soygunu - Tower Heist (2011)

Filmde 3 gün önce avukatlık lisansını alan kadın FBI ajanına zanlı Ben Stiller dâhil tüm ortağı sanıkların avukatlığını üstlendiğini ve onların tahliyesi karşılığında asıl azılı suçlu olan patron için gizli suç belgelerini içeren defteri vermeyi teklif eder. Ajan, avukatlık belgeni alalı daha bir hafta olmadan hükümet yetkilisine rüşvet mi teklif ediyorsun deyince, üç günlük avukatımız ünlü sözü söyler;

"Köpek balıkları doğar doğmaz yüzerler"

Yatırımcılarından 2 milyar dolar çaldıktan sonra yakayı ele veren Shaw, süper lüks kulede ev hapsindedir ve Arthur'un en büyük mağdurları da parasını ona kaptıran kule çalışanlarıdır! Josh ve ekibi Arthur'dan hem paralarını hem intikamlarını almak için bir plan yaparlar. Büyük bir dolandırıcı olan Slide (Eddie Murphy)'ı ekibe dâhil edip, Arthur'un dairesinde saklandığına emin oldukları 'şeyi' çalma hedefindedirler. Soyguncular acemidir, fakat yıllardır korudukları binayı herkesten daha iyi tanımışlardır...

Üçüncü adam - The Third Man (1949)

Filmin en ünlü sahnelerinden birinde, lunaparktaki devasa dönme dolaba binmiş olan Lime (Orson Welles) yukarıdan bakıldığında karıncalar gibi gözüken insanlara küçümseyerek bakar ve şu meşhur sözleri sarf eder: Sadece guguklu saati! "İtalya'da 30 yıl boyunca Borjiyalar hüküm sürdü, bu süre içinde hep kan döküldü, cinayetler işlendi yani hep savaş, kıyım ve terör vardı. Ama Michelangelo, Leonardo da Vinci ve Rönesans'ı da onlar yaptılar. Oysa İsviçre'de 500 yıl boyunca barış, kardeşlik ve demokrasi vardı, ama buna karşılık ne yapabildiler? Sadece guguklu saati!"

Amerikalı yazar Holly Martins'in, eski arkadaşı Harry Lime'in çağrısı üzerine savaş sonrası Viyana'sına gelmesi ve gelir gelmez de arkadaşının bir trafik kazasında öldüğünü öğrenmesiyle gelişen olaylar aktarılmaktadır. Filmin müziği de efsane...

12 Öfkeli Adam - 12 Angry Men (1997)

Niye bu kadar acele ediliyor ki... Ya gerçekten suçlu değilse...

12 Öfkeli Adam, cinayetle suçlanan bir genç ile ilgili karar vermekle yükümlü 12 jüri üyesinin karar verme sürecini konu ediyor. Latin Amerikalı bir genç adam, babasını öldürdüğü gerekçesiyle cinayetle suçlanır. Sanığın kaybettiğini söylediği bir bıçak ise cinayetin işlendiği odada bulunmuştur, gencin mahkemeye sunduğu savunma zayıftır ve olan biteni duyduklarını söyleyen pek çok tanık vardır. Sanık suçlu bulunduğu taktirde idama mahkum edilecektir. Jüri sonuçları pek de şaşırtıcı değildir: 12 jüri üyesinden sadece sekiz numaralı jüri üyesi Davis 'suçsuz' hükmü yönünde oy vermiştir. William Friedkin tarafından yönetilen, Reginald Rose tarafından aynı başlığın 1954 tarihli orijinal televizyon programından uyarlanan, 1997 yapımı Amerikan yapımı bir drama filmi. Aynı adlı 1957 filminin yeniden yapımıdır. Aslında 1957 daha iyidir...

Sihirbazlar Çetesi – Now You See Me (2013)

Ne kadar yakından bakarsanız o kadar az görürsünüz...

Soyulan bankalar mı? Ya da bankalar soyulur mu? Ya bankalar soyar mı?

'Now You See Me', Atlas isimli son derece karizmatik ve etkileyici bir illüzyonistin liderliğini yaptığı, dünyanın en iyi sihirbazlarından oluşan 'Four Horsemen' ekibinin başından geçenleri konu alıyor. Ekip üstün sihir marifetlerini sadece sahne gösterileri için değil, soygun yaptıkları bankaların sistemlerine erişmek ve izleyicilerini soymak için kullanıyorlar. Bu adamlar izleyicileri önce başka bir kıtadaki bir bankayı soyarak, daha sonra beyaz yakalı bir suçlunun bankadaki milyon dolarlarını izleyicilerin banka hesaplarına aktararak şaşırtıyorlar. Bunun üzerine onları durdurmaya kararlı olan özel FBI ajanı Dylan bu çetenin peşine düşer.

Asabiyim - Anger Management (2003)

Bir dizi yanlışlıklar sonucunda mahkeme tarafından öfke kontrolü programına tabi tutulan dave'in yaşadıkları... Dayanılmaz... Bizde olsa belki de çoğu kişi... Mazeretim var asabiyim ben... Böyle bir Mazhar Fuar Özkan şarkısı da vardı...

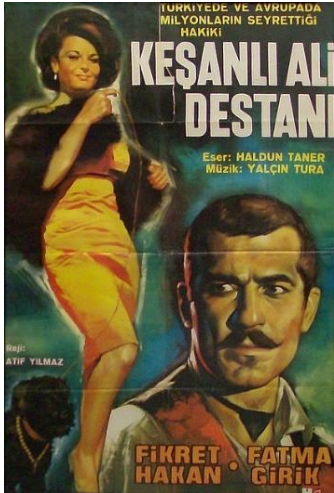

Dave Buznik, etrafındaki dünyaya karşı saygılı, kendi halinde, hiçbir işe karışmayan ve oldukça sakin bir iş adamıdır. Belki de dünyanın en sinirsiz insanlarından bir tanesidir. Bir gün bindiği bir uçakta yaşadığı bir olay ise Buznik'in hayatını değiştirecektir. Çünkü Buznik yaşadığı bu acayip olayın ardından öfke kontrol terapisine yollanacaktır. Ancak işin tuhaf yanı, bu terapiyi yöneten hocanın en büyük sorunu, öfkesini kontrol edememesidir. Öfke kontrolü ulusal bir sorunumuz olduğundan ders gibi bir film...

Keşanlı Ali Destanı – 1964

İstanbul'da bir yer diye düşünmeyin, İstanbul, Kuştepe ve Hoca Hüsrev semtlerinde çekildi aslında ama Türkiye'nin her ilinde böyle mahalleler vardı bir zamanlar.

Böyle yerlerin hikâyeleri de çok benzerdir çoğu kez. Sinekli dağ burası... Türkiye Sosyolojisi, İktisadı ve daha bir sürü şeyi barındırır içinde...

Ali, Sineklidağ'da (her şehirde olan eski ve gecekondulu mahallerin bir örneği olmak üzere) oturan bir gençtir. Zilha isminde (Zeliha'nın bir versiyonu olsa gerek) bir kızı çok sever. Bir gün Zilha'nın amcası öldürülür ve suçu Ali'nin üzerine atarlar. Zilha'nın amcası da mahallenin belalılarından biridir. Filmde, şehrin varoşlarında efsaneleşen bir halk kahramanının hikâyesi konu edilir.

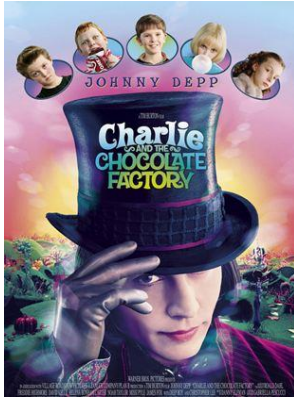
Ali, Sineklidağ'ın belalılarından İhsan'ı öldürdüğü iddiasıyla hapse girmiştir. Hapiste bulunduğu süre boyunca adı Sineklidağ'da bir efsaneye dönüşür. Genel af çıkınca Ali de tahliye edilir. Ancak İhsan'ın yeğeni olan sevgilisi Zilha artık onunla ilgilenmemektedir. Ali, Zilha'yı dayısı İhsan'ı kendisinin öldürmediğine bir türlü ikna edemez. Sonunda adının etrafında oluşan efsaneyi kullanmaya karar verir. Kullanır da... Başlangıç müziği efsanedir...

Morgol Gömlek Giyerdi,
Gümüş köstek takardı,
Hafif şehla bakardı,
Yaktı mı kalpten yakardı.
Döşte bıçak yarası,
Yüzde Halep çıbanı,
Kurşun yemiş ayağı,
Belli belirsiz aksardı.

Charlie'nin Çikolata Fabrikası - Charlie and the Chocolate Factory (2005)

Herkes bilir ve izlemiştir bu filmi diye düşünüyorum. Ama yine de ekledim.

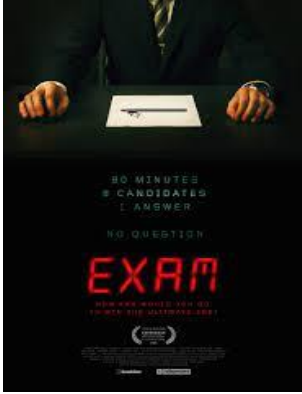
"oom-pa, loom-pa, dum padi du
i've got another puzzle for you
oom-pa, loom-pa, dum pada li
if you're wise enough, listen to me"

Son derece sıra dışı bir yapıya sahip olan Willy Wonka'nın bir çikolata fabrikası vardır. Bu fabrikayı, kendisinden sonrası için bırakabileceği birini aramaktadır. Bir değerlendirme yapabilmek için yarışma düzenler. Önce eğitecek sonra da zamanla yerini devredecektir. 5 çocuk seçer. Bunlardan birisi Charlie'dir. O fakir bir aileden gelen bir çocuktur. Diğerleri ile birlikte çikolata fabrikasını gezerler. Charlie'nin orada görecekları, çok etkileyecek ve onu Wonka'nın hayal âlemine çekecektir.

Exam – Sınav (2009)

8 yetenekli aday, gizemli ve güçlü bir şirkete girebilmek için son aşamaya gelmiştir. İçlerinden en iyisi hazırlanan sınavı geçerek işe başlayacaktır. Katılımcılar penceresiz bir odaya sokulur. Önlerinde bir kâğıt ve kalem bulunan katılımcıların cevaplaması gereken sadece 1 soru vardır. Yönetici tüm kuralları anlattıktan sonra odadan çıkar ve seksen dakikalık süre başlar. Fakat büyük bir sorun vardır; ortada cevap verilebilecek bir soru yoktur.

Oyun teorisine ilgi duyanlar için bu film oldukça ilginç gelecektir. Bu arada her sarışına aptal muamelesini reva görenler yeniden düşünseler iyi olur.

Lanetli Hediyeler – Needful Things (1993)

Stephen King'in 1991 de yazdığı kitabından uyarlanan ve tüketim toplumu eleştirisi üzerinden senaryolaştırılan bir korku filmi.

“Bedava Peynir Sadece Fare Kapanında Olur” denir ya, işte öyle bir şey.

Sessiz, sakin bir kasaba olan Castle Rock'ta huzur içinde yaşam süren insanlar, yeni açılan antika dükkânına ve sahibine aşırı bir ilgi göstermişlerdir. Bunun nedeni, gizemli bir kişiliğe sahip antikacı Leland Gaunt'ın kendi yaşamlarına renk katacağı, canlılık yaratacağına inanmalarıdır. Bu garip insanı ve dükkânını çok çabuk benimsemiş ve yakınlık göstermişlerdir. Antikacı Leland, kendini ziyarete gelenleri etkisi altına aldıktan sonra gereksinim duydukları büyüleyici, garip sanat eserleri sunar. Ama karşılığında müşterilerden bazı şeyler isteyecektir.

Benden Bu Kadar - As Good As It Gets (1998)

Melvin udall (jack nicholson) kaldırımdaki çizgilere basmayarak hızla beşinci cadde psikiyatri grubunun olduğu binaya girer. Doktorun odasına kapıyı çalmadan dalar.

Udall - selam. Yardım edin! (bağırılmaktadır burada)

Psikiyatr - benimle görüşmek istiyorsanız, içeri böyle dalmak yerine randevu almayı deneyin.(sakin şekilde)

Udall - dr.green nasıl oluyor da obsesif kompulsif bozukluk teşhisi koyduğunuz birinin içeri dalma konusunda başka seçeneği varmışçasına davranabiliyorsunuz?

Psikiyatr - görüşme yapmayacağız. Şimdi gitmelisiniz.

Udall - yardım edebileceğini sen söyledin! Neydi o, şaka mı?

Psikiyatr - şayet randevularınıza düzenli gelerseniz size yardım edebilirim.

Udall - oda tamamen değişmiş.

Psikiyatr - iki yıl oldu. Sakalım tekrar büyüdü fakat bendeki değişiklikler dikkatinizi çekmedi.

Udall - oyalanacak fazla zamanım yok. Tam zamanında restoranda olmalıyım.

Buraya gelmenin benim için ne kadar zor olduğunu biliyor musunuz?

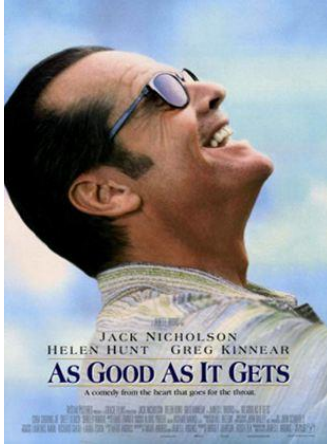
Psikiyatr - evet... (udall çıkmakta olduğu odaya yeniden girer)

Psikiyatr - hayır, şu anda görüşme olmayacak.

Udall - her zaman öğütlediğin gibi bir defalığına kalıplarımın dışına çıktım.

Psikiyatr - hayır. Olmaz.

Udall bekleme odasına geçer dışarı çıkmak için, bekleyen hastaların önünde durur, derin bir nefes alır ve onlara doğru dönerek - ya elimden gelenin en iyisi buysa...

Melvin Udall oldukça zor bir insandır. Obsesif kompulsif ve başarılı bir yazar olan Udall, sahip olduğu korkular sebebiyle sokak kapısını dört kez kapamakta, Yahudilerden ve siyahilerden nefret etmekte ve tüm bu ayrımcı özelliklerini hiçbir şekilde gizlememektedir.

Komşusu olan Simon'un da hayatını sürdürdüğü Greenwich Village'da yaşamaktadır. Bir gün Simon saldırıya uğrayıp hastaneye kaldırılır. Ona yardım etmek ve köpeğine bakmak zorunda kalacak zorunda kalacak olan Melvin'in hayatı bir daha asla eskisi gibi olmayacaktır.

Melvin - daha iyi bir adam olabilmeyi arzulatıyorsun bana.

Carol - bu belki de hayatım boyunca duyduğum en harika iltifat.

Kapitalizm: Bir Aşk Hikâyesi (2009)

Michael Moore ilginç birisi. Özellikle Çok Uluslu Şirketlere, Serbest Ticarete, Kapitalizme, Gelir eşitsizliğine, Küreselleşmeye, Sağlık sistemlerinin işleyişi ve devletle olan ilişkilerine eleştirel bakış açılarını yansıttığı filmleriyle tanınıyor. Sadece savaş karşıtı olması yönüyle dahi takdir edilesi bir kişi. Michael Moore'un eleştirilerine katılmasanız dahi filmlerini (Belgesellerini demek istedim. Çünkü filmde ziyade belgesel tarzında bunlar) izlemenizin gerekli olduğunda şüphe yok. Kapitalizm: Bir Aşk Hikâyesini örnek olarak verdim. Diğer filmlerini internetten bulabilirsiniz.

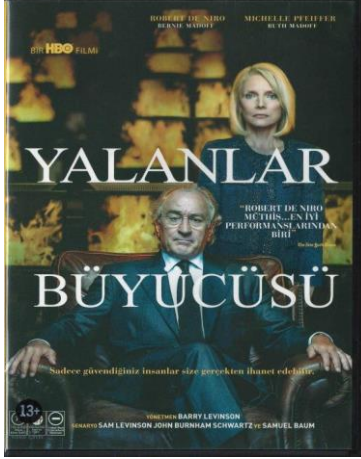

Michael Moore'un belgeseli Kapitalizm: Bir Aşk Hikâyesi aslında bu tür şok edici numaraların ve kapitalist sistemin tekniklerinin üzerinde fazla durmuyor. Asıl amacı, bir önceki filmi Hasta'da olduğu gibi bozuk ve yozlaşmış bir sistemin insanlar üzerindeki etkisini incelemek. Her tür ahlaki ve insani saygı ve empatinin ötesinde sadece ve sadece günün sonundaki kara odaklanan bir sistem, tabi ki Moore'a yeterinden fazla cephane veriyor. Hissedarı olduğu çocuk hapishanesi para kazansın diye kasabasının çocuk nüfusunun çoğunluğunu kafasından suç yaratıp hapse atan yargıcı ele alalım mesela. Veya çalışanları üzerine hayat sigortası alıp, o çalışan öldükten sonra milyonlarca dolar toplayıp ölen kişinin yas tutan ailesine bir kuruş bile vermeyen şirketleri düşünelim. Peki ya normal vatandaşları gaza getirip ev aldırıktan sonra gizli ve karmaşık yollarla ipotek ödemelerini birden yüzde elli arttırıp o insanları on yıllardır yaşadıkları evden kovmak bankalara ne dersiniz? (Mortgage krizi sonrası). Liste uzadıkça uzuyor. Tabii ki bütün bu "küçük" meseleler bir araya geliyor, büyüdükçe büyüyor ve 700 milyar dolarlık banka ödemesi altında kapitalizm Voltran'ına dönüşüyor. Amerika'nın yıllardır görmediği türde bir ekonomik krizin ortasında Moore, bankaların ellerini kollarını sallayıp devletten, yani vergi ödeyen vatandaşlardan, 700 milyar doları nasıl "soyduklarını" anlatıyor.

Yalanlar Büyücüsü (2017)

Bir başka eleştiri filmi daha. Gerçek bir hayat hikâyesi ve gerçek bir Ponzi (gerçek bir kişidir kendisi) finansman (sonradan girenlerin önceden girenleri finanse etmesine dayanan ve sonradan girenlerin eninde sonunda durması ile çöküş ve iflasın kaçınılmaz olduğu sistem) modelinin ABD'deki ünlü örneği. ABD tarihinin gelmiş geçmiş en büyük finansal sahtekârlıklarından bir tanesinin mimarı olan "*Bernie Madoff*" (Robert De Niro)'un hiçbir şeyden haberi olmayan masum yatırımcılardan yaklaşık 65 Milyar dolar çalmasının ve kullandığı ponzi sisteminin işleyişinin detaylarını

anlatan 2017 yılı ABD yapımı suç, biyografi, dram türündeki film. 133 dakika uzunluğundaki film, finansal suçlar dünyasının gelmiş geçmiş en öne çıkan figürlerinden bir tanesi olan "*Bernie Madoff*"un hayat hikâyesine odaklanırken Wall Street'teki yükselişi ve suçları ortaya çıktıktan sonra ailesi içinde yaşanan dramları ön plana çıkartıyor. Saadet zinciriyle 65 milyar dolarlık fon oluşturan Bernie Madoff'ın bu suçunu konu alan film.

Bernie Madoff denen adamın duyarsız, yüzsüz, ego tavan üslubu, hala yaptıklarını açıklamaya çalışması insanın türlerini diken diken ediyor. Hayatını kaydırdığı insanları, intihar edenleri, sokakta kalanları hiç düşünmüyor, onlar için üzülüyor. Hepsini açgözlüydü ondan bu hale geldiler diyor. Banker krizleri, Titan saadet zinciri, Tosuncuk, Çiftlik bank vb. örnekleriyle bizde de her daim yaşanmış benzeri hikâyelerin en üst perdeden kurgulanmış örneği olduğu rahatlıkla ifade edilebilir...

Büyük Gözler (Big Eyes – 2014)

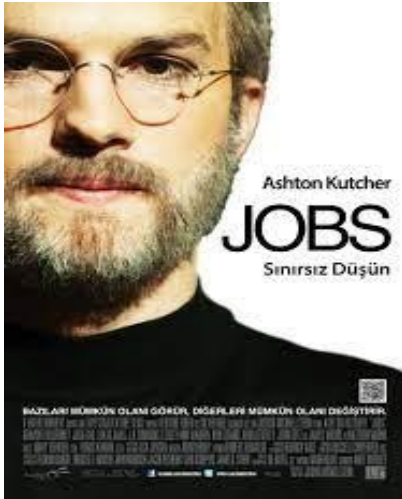
1927 doğumlu Margaret Keane, çok bilinen ve kullanılan "gözler ruhun/kalbin aynasıdır" deyişine tam oturan portrelerin ressamı. Özellikle çiçekler arsında ya da elinde çiçek demeti, kucağında kedi veya köpekle resmettiği kız çocuklar, saflığın / gamın simgesi portreler olarak dünyanın birçok yerinde rağbet görmekte... Ancak Keane'in resim sanatına büyük bir katkısı yoktur. Hatta kimi eleştirmenler, resimlerini kötü bulmuşlardır.

1950'li yıllarda çizdiği kendine has iri gözlü çocuk tablolarıyla tanınan Amerikalı ressam Margaret Keane'in, eşi Walter Keane ile yaşadığı güç mücadelesini beyazperdeye taşıyan film, Keane çiftinin aralarındaki iktidar gerginliğini konu alan biyografik bir uyarlama. Karısının göze çarpan yeteneğini ve ortaya koymuş olduğu orijinal eserleri satış stratejisi adına sahiplenilen Walter Keane, para ve şöhreti yakaladıktan sonra eşi Margaret'ı gölgede bırakır. Kendi uydurduğu yalana kendisi dahi inanmaya başlayan Walter Keane ile saf Ressam Margaret Keane'in gerçek hikâyesi Big Eyes. Emek hırsızlığı, haksız paralar kazanan ve haksız şöhrete kavuşan biri olmasına rağmen, Keane karakterine çok şiddetli bir öfke duyamıyoruz. Ama tüm hikâyeyi sinirimiz bozularak izletiyor bize. Yaptığı tabloların birisi için bile "Benim tablom!" diyemeyen Margaret, kocasının baskına karşı çetin bir savaş verecektir.

Jobs (2013)

Steve Jobs üniversite öğrenimini yarıda bırakıp kendisini evlatlık edinen ailesinin yanına, Kalifornia'ya geri döner. Bu hamle sadece kendisinin değil, teknoloji dünyasının da talihine yön verecek önemli bir adımı doğurur. Jobs, ailenin garajında arkadaşı Steve Wozniak ile birlikte yürüttüğü çalışmalarla o dönemki adı Apple Computer olan teknoloji devini kurduğunda artık hiçbir şey eskisi gibi olmaz.

Apple'ın kurucusu olan ve 2011 yılında hayatını kaybeden teknoloji ve endüstri dâhisi Steve Jobs'un gençlik yıllarından başlayan hayat hikâyesini anlatan bir film. Filmde Jobs'un özel hayatından kesitler, kendini motive ediş şekli, onu yönlendiren kişiler anlatılırken özellikle Jobs'un gençlik yıllarına odaklanılıyor. Jobs'un ilk başarıları, düşüşleri ve tekrar ayağa kalkışları, kısaca büyük mücadelesi anlatılıyor.

Lorenzo'nun Yağı (1992)

Yaşanmış bir öyküden alınan film; anne ve babanın, amansız bir hastalığa yakalanan oğulları Lorenzo Odone'yi ölümden kurtarma çabalarını anlatır.

Tıp konusunda hiçbir eğitimleri olmayan Lorenzo'nun anne ve babası, bu hastalığa karşı bir mücadeleye girerler. Baba Augusto, sabahlara kadar kütüphanelerde, hastalıkla ilgili bulduğu makaleleri okuyarak bilgi edinmeye çalışır. Bu araştırma sonunda beyindeki zararın kandaki tehlikeli yağ asitlerinden kaynaklandığını keşfeder. Bu yağ asitlerini yok etmektedir. Bu konuyla ilgili tüm uzmanları toplayarak bir panel düzenler. Tıp profesörlerinin bulamadığı sonuca, erişmiş olması ilgi çeker ve destek bulur. Bir yıldan az bir sürede eşi Michaela'nın da yardımlarıyla hastalığa çözüm bularak Lorenzo'yu ölümden kurtarır. Karı-kocanın verdikleri mücadele, büyük bir kararlılığın öyküsünü anlatıyor. Tıp bilimine doktorlar üzerinden yöneltilen eleştirileri tamamen kabul etmek de doğru olmaz. Nadir hastalıklara karşı tıbbi araştırmaların yeterince ekonomik olmaması nedeniyle az olmasını da eleştiren bir yönü vardır filmin. Sağlık endüstrisi ve kamusal boyutlarına da dikkat çeker.

Uzak ufuklar (1992)

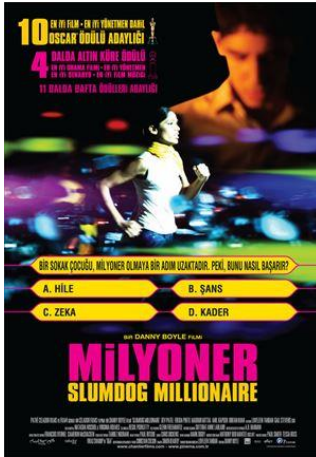
Ev sahibi ile arasında çıkan anlaşmazlığı halletmeye hevesli fakir kiracı Joseph Donnelly (Tom Cruise) kendini ev sahibinin kızı Shannon'a (Nicole Kidman) Amerika yolculuğunda eşlik ederken bulur.

Boston'da boks müsabakalarında zafer kazanan Joseph'in mutluluğu fazla uzun sürmeyecek ve demiryolunda çalışmaya başlayacaktır. İkilinin amacı 1893'te düzenlenecek olan Oklahoma'daki meşhur arazi kapma yarışına katılmaktır. Yarışı 1. bitirirlerse arazi sahibi olacaklardır. Joseph ise dövüş yeteneği sayesinde Boks turnuvalarına katılır ve üst üste maçlar kazanır. Kazandığı maçlar sayesinde çabucak birilerinin dikkatini çeken Joseph en sonunda iri yarı bir İtalyan boksörle karşılaşır. Film, 3 saate yakın suresinde yine Anglo Saksonların nasıl Amerika'ya göçtüğünü İrlanda da bir koy kavgasından başlayıp anlatıyor. Avrupa feodal sisteminin içine gizlenmiş İngiliz sömürgeciliğinin İrlandalı köylüleri sömürme mekanizmalarını ilginç, çarpıcı ve akıcı bir şekilde işlemiştir. Göç ve ekonomi ilişkisi üzerine destansı bir yapım olarak görülür.

Milyoner (2008)

Jamal Malik Mumbai'nin gecekondu mahallelerinden birinde yaşayan 18 yaşında bir yetimdir. Hindistan'da katıldığı bir bilgi yarışmasında 20 milyon rupe kazanmasına sadece bir adım kalmıştır. Şovun o gecelik bitmesinin ardından Jamal, eğitimsiz olan birinin bu kadar büyük başarıyı ancak hile yoluyla gösterebileceğinden şüphelenilip tutuklanır. Ama yarışmadaki her sorunun cevabıyla o gece Jamal'ın inanılması zor gerçek hikâyesi ortaya çıkacaktır.

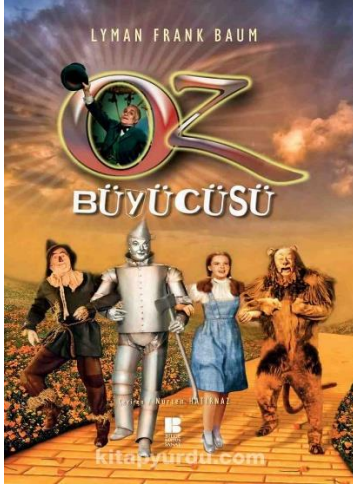

Filmin yönetmeni, başroldeki üç çocuk oyuncuya ödenecek parayı, çocuklar 16 yaşında liseyi tamamlayana kadar onlara verilmeyecek şekilde ayarladığı bir banka hesabına yatırdığı ve çocuklar 16 yaşına gelene kadar da onları her gün okula götürmesi için bir araç ve şoför ayarlandığı 2008 büyük Britanya yapımı akademi ödüllü filmidir.

Oz Büyücüsü (1939)

1900 yılında yayımlanan Oz Büyücüsü, yazarı L. Frank Baum'un ifadesiyle "merak ve eğlencenin korunduğu, kederin ve kâbusların dışarıda bırakıldığı modern bir masal" olmayı amaç edinir. Amerikan edebiyatının ilk masalı olarak görülen eser, 1890'ların Amerika'sındaki ekonomik, politik ve toplumsal durumun sembolik bir alegorisi olarak değerlendirilir ve Batı'daki çiftçilerin durumunu, dönemin altın piyasasını ve İç

Savaş'tan sonra çalışamayıp ekonomik sorunlar yaşayan işçileri sembolize eden unsurlar taşıdığı ileri sürülebilir. Söz konusu alegorik özelliği ve hayali öğeleriyle hem çocuklara hem de yetişkinlere hitap eden bu klasikleşmiş eser, bir kasırgaya kapılan küçük Dorothy ile köpeği Toto'nun Kansas'ın uçsuz bucaksız çayırlarından fantastik Oz Diyarı'na uzanan yolculuğunu ve bu serüvende edindikleri sıra dışı dostları anlatır. Çıktıkları zorlu ve tuhaf yolculukta Korkuluk beynini, Teneke Adam kalbini, Aslan da cesaretini ararken Dorothy'nin tek istediği Kansas'a, teyzesiyle eniştesinin çiftliğine geri dönebilmektir. Ne de olsa insanın evi gibisi yoktur...

Oz Büyücüsü... Unutulmazlar arasında çoktan yerini almış, 'The Wonderful Wizard of Oz' adlı kitaptan sinemaya uyarlanan, fantastik müzikal türünde, 1939 yapımı kült bir film. (Selim Akgün); Her ne kadar çocuklara hitap eden renkli bir masal gibi görünse de, çok derin sembolizm barındırdığı iddiaları yapılmış. ABD'nin o yıllarda para politikaları üzerinde dönen tartışmaların temel alındığı iktisattan da sembolizm ve göndermeler olması iktisatçılar ve iktisada ilgi duyanlar açısından filmi çok daha ilginç kılıyor. Korkuluk Kansas'taki çiftçileri sembolize ederken, beyne ihtiyaç duyması çiftçilerin 'aptal' oldukları iddiasına bağlanıyor. Yolculuğa bir yürek sahibi olmak için çıkan sulu göz teneke adam endüstriyi sembolize ederken, paslanmış eklemleri Amerikan Endüstrisi'nde 1893 yılındaki ekonomik resesyon sonrası temsil ediyor. (Ağladığı zaman eklemlerinin pas tutup hareket edememesi de endüstri-sanayi çağında duygusallığa ve acımaya yer olmadığı mesajını veriyor olabilir.) Büyücüden cesaret uman korkak aslan genel olarak siyasetçileri sembolize ediyor. Özelde ise dönemin ABD Başkanlığı için mücadele eden Dışişleri Bakanı William Jennings Bryan'ı temsil ediyor. Jennings, 20. yüzyıl başlarında Altın ve Gümüş Standartlarının ateşli bir savunucusuydu. Doğunun Kötü Cadısı ABD'nin doğu kıyısında insanlar üzerinde kontrol sahibi olan bankerleri ve işadamlarını temsil ediyordu. (Amerika'daki 1800 yılları sonlarındaki fiyat düşüşleri bankaya borçlu çiftçileri fakirleştirmiş, bankaları da zenginleştirmişti.) Filmdeki Sarı Tuğlalı Yol siyasi hicive göre Altın Standardını temsil ederken, Dorothy'nin gümüş ayakkabıları Gümüş Standardını, temsil ediyordu. (Ancak teknik sebepler nedeniyle ayakkabılar yakut olarak tasarlanmıştır.) Altın standardı bir zamanlar ABD para politikasının temelini oluşturuyordu. On dokuzuncu yüzyıl boyunca ve yirminci yüzyılın büyük bir bölümünde altın, katılımcı ülkeler arasında sabit bir oranda alınıp satıldı ve para

birimlerinin değeri altının değerine bağlıydı. Gümüş de bimetalizm olarak bilinen bir sistemde bu denklemin bir parçasıydı. Altın Standardı Yasası, Baum'un kitabının çıktığı yıl olan 1900'de kabul edildi, böylece kitabında saklı mesajla ilgili “ekonomik” teoriye bir miktar destek sağladı. Altın standardı, ABD Başkanı Richard M. Nixon'un bir ülkenin para birimi ile değerli metaller gibi gerçek emtialar arasındaki bağlantıyı kopardığı 1971'de fiilen sona erdi.

Asabiyim Ben (2014)

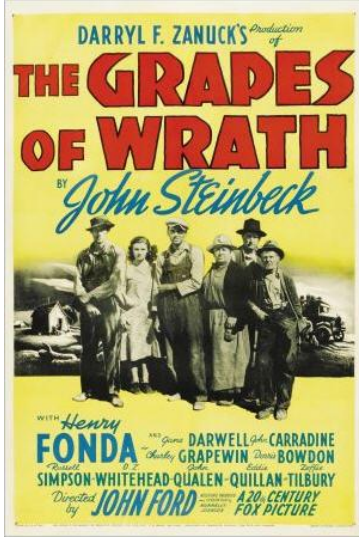
Asabiyim Ben, iyi yazılmış, iyi oynanmış ve iyi çekilmiş bir film, izlerken eğlenmemek mümkün değil! Günlük hayatta yaşadığımız, hepimizin başına gelebilecek sıradan talihsizliklerin birden nasıl bir suç zincirine yol açtığı o kadar keyifli anlatılmış ki buna kapılmamak imkânsız. Bu anlamda seyirciyi biraz sıkıntıya sokuyor çünkü hepsi çok iyi. Yine de favorim, “arabası çekilen patlayıcı uzmanı” bölümü oldu. Bununla ilgili yaklaşmam ülkemizin de tam bir trafik cehennemi olmasından olabilir elbette... Benim dikkatimi çeken özel bir yanı ise insan davranışlarının bilinmezliği ve çoğu durumda irrasyonelliğinin tasviri oldu.

Altı farklı bölümü içine alan, öfke kontrolü problemi olan insanların hayatlarından kısa kesitleri kendine konu edinen film. Yapılan küçük bir davranışın, ne kadar büyük sorunlara yol açtığını ve o sorunları ortadan kaldırmak için verilen yanlış kararları sorgulatmıştır. Günümüzde karşılaştığımız sorunlar ve o sorunlara karşı herkesin aklından bir kez olsun yapmayı geçirdiği davranışlar vardı neredeyse bütün bölümlerde. Hikâyelerin genelinde de Arjantinli üst sınıf ve alttan gelen sömürücülerle ilgili bir eleştiri mevcut. Yönetmen, siyasi bir film çekmeyi amaçlamasa da ülkesindeki politik ortamı seyirciye hissettirmeyi başarmış. Son bölümü ise izlenmese de olur. Hatta iyi olur. Sorumluluk almam baştan söyleyeyim.

Gazap Üzümleri (1940)

Tom, Joad'un çiftliğine ulaştıklarında Joad ailesinin göçe hazırlandıklarını görürler, zira banka onların çiftliğine de el koymuştur. Ertesi gün şafakta on iki kişilik Joad ailesi tüm eşyaları ile birlikte külüstür bir kamyonu doluşarak Kaliforniya'ya doğru yola çıkarlar. Aslında California'dan da çok umutlu değillerdir, çünkü zaman 1930'lardır ve Büyük Ekonomik Buhran tüm ABD'yi etkisi altına almıştır. Yolda umduğunu bulamayıp geriye dönen birçok aile ile karşılaşır. İlk durakları sefil bir göçmen kampıdır. Meyve toplayıcılarının barındığı bu kampta şartlar çok acımasız ücretler çok düşüktür, adeta bir esir kampını andıran bu kampta perişan aileler, aç çocuklar, silahlı muhafızlar görürler. Burada fazla kalamayıp ayrılırlar.

1940 yılı yapımı Gazap Üzümleri, orijinal adıyla “Grapes Of Wrath”, ünlü yazar John Steinbeck’in kendisine Pulitzer Ödülünü kazandıran aynı adlı romanından uyarlanmıştır. Film, romana sadık kalmakla beraber uyarlandığı eserden daha üstün olan nadir yapımlardan biridir. Bu durum Steinbeck’in bizzat kendisi tarafından da onaylanmıştır. 1941 yılında yedi dalda Oscar’a aday gösterilen film, “En İyi Yönetmen” (John Ford) ve “En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu” (Ma Joad rolüyle Jane Darwell) olmak üzere iki dalda Oscar kazanmıştır. Eser ABD.’de ilk defa 1989 yılında oluşturulan “Ulusal Film Arşivi” ne eklenen ilk yirmi beş eser arasındadır. Film Birleşik Devletler’de komünizme özendiriyor bahanesi ile 1980’lerin sonuna kadar çeşitli şekillerde ambargoya uğramıştır. Gerçekten de o dönemlerde yaşanan büyük buhranın hem sebebi hem de buhranda insanları daha çok ezen büyük üretici ve karteller filmde ağır bir şekilde eleştirilmektedir. İşin ilginç yanı film Sovyetlerde de yasaklanmıştır. Sebebi ise en fakir Amerikan ailesinin bile bir arabaya sahip olabileceği mesajıdır.

Toc Toc (2017)

2017 İspanyol yapımı filmidir ve çok eğlencelidir. Obsesif Kompulsif Bozukluğunda muzdarip bir grup hastaya, tedavi oldukları hastanede bilgisayar programının arızalanması ile aynı güne randevu verilir. Hastalar randevu günü gelip çıktığında, kliniğin bekleme odasında toplanmaya başlar. Birlikte randevu zamanını beklemeye başlayan insanlar bu süreçte birbirlerini tanımaya başlar.

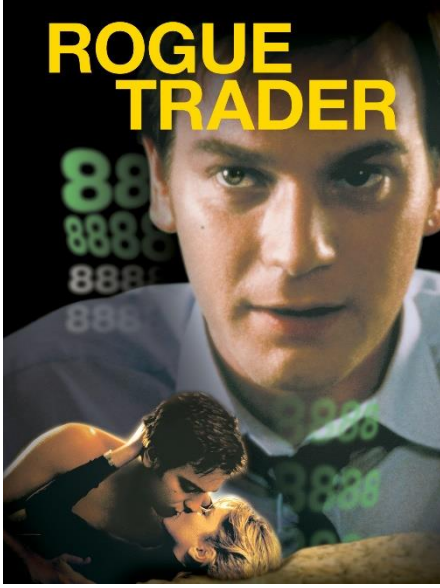

Aslında izlerken hastalarda olan takıntıların hepimizde birazcık olduğunu ve bizden farklı olarak, onların sadece bu takıntıya odaklanıp hayatlarını zehir ettiklerini görüyoruz. Matematiksel hesaplamada dahi bir bir taksi şoförü emilio. Tüm virüs ve bakterilere aşırı panik yapan, miyopobi çeken bir laboratuvar teknisyeni blanca; doğrulama bozukluğu çeken ana; simetriyi takıntı yapan, düz çizgilere basamayan genç bir adam olan otto, söylediği her şeyi tekrar eden salonu hocası lili ve istemsizce küfür eden, tiklerini kontrol edemeyen avukat federico. Hastalar, doktoru beklerlerken aynı ortamda kalıp dertleri ile yüzleşmeye başlarlar... filmin ismi toc yani obsesif kompulsif bozukluğun İngilizcesinin baş harflerinden meydana geliyor. ("trastorno obsesivo compulsivo") tek mekânda geçmesine rağmen, sıkmadan kendini izleten, eğlenceli, tiyatro tadında bir film.

Seda Bakan'ın başrolünde bir taklit filmi olarak Türk versiyonu da (Takıntılar adıyla) sinemalarda yerini çoktan aldı bu arada. Her ikisi de güzel ve eğlenceli.

Büyük Kumar - Rogue Trader (1999)

Nick Leeson, Bearings Bankası'nda hesap uzmanıdır. Problemleri gidermek için Jakarta'ya gönderildiğinde orada iyi izlenimler bırakır ve Singapur da ticaret birim yöneticisi olur. İlk yılında, tüccarlarının birinden kaynaklanan kayıplarını kapatmak için kumar oynar ve işler iyi gider. Ne var ki sonraki yıllar da Nick başkalarının paraları ile kumar oynamaya devam eder ve kayıplarını gizlemeye çalışır ta ki meşhur finansal çöküşe neden olana kadar.

İngiltere'nin en eski ve köklü bankalarından Barings Bank'ın iflasına Uzakdoğu ülkelerinden birindeki bir şubede çalışan Nick Leeson neden olmuştur. 1 milyar dolardan biraz fazla zarara neden olarak büyük bir iflasa yol açmıştır. Gerçek bir hikâye olup, finans tarihine girmiştir.

Çılgın Para – Mad Money (2008)

Eskiyen paralara ne oluyor hiç düşündünüz mü? Bu paralar bankacılık sistemiyle merkez bankalarınca yenileriyle değiştirilirler. Tabi bu süreç oldukça sıkı bir düzen içinde gerçekleşir. Öyle olmak zorundadır, çünkü suşstimale çok açıktır. Film bu konuyu irdeler. Hırsızlık boyutnu ele alan bir çerçevede eğlenceli komik bir şekilde konu işlenir bu filmde. Filmde başroldeki Bridget bir iş bulmaya çalışır. Ancak şimdiye kadar ev kadınlığı dışında hiçbir şey yapmadığından iş bulamaz. Sonunda Federal Reserve Bank'ta kapıcılık yapmaya başlar. Bridget burada iki çocuk annesi Nina ve özgür ruhlu Jackie ile tanışır. Üç kadın kısa sürede dost olurlar.

Bir çıkış yolu arayan bu üç kadının aklına bir fikir gelir. Çalıştıkları bankayı soyacaklardır. Hem de kimseyi soymadan. Eğlenceli ve sürpriz sonlu bir film. Çok eleştiri almış olsa da bence eskiyen paraların imhası ve para değişimi ile bankacılık ve merkez bankalarının bu yönünü anlatması nedeniyle tavsiye edilmeye değer.

Umudunu Kaybetme - The Pursuit of Happyness (2006)

Karısı Linda ve oğlu Christopher ile yaşayan Chris Gardner, 1981 yılında pahalı ve demode bir teknoloji olan kemik tarayıcı ürünlerinin satışını üstlenir. Bu ürünlerin satışında başarı sağlayamaması üzerine karısı Linda tarafından terk edilir. Maddi kazanç sağlamak için değişik alanlara yönelen Gardner Dean Witter'dan bir yönetici ile tanışır ve bir küpünü çözerek onu etkiler. Dean Witter'da stajyer olur ve ücret almasa da programın sonunda iş ve parlak bir gelecek elde edeceğini umarak kabul eder. Parasal güvencesi olmayan Chris ve oğlu, geceyi geçirmek için düşkünler evi gibi bulabildikleri her yerde kalırlar. Chris, babalık görevini sevgi ve özenle yerine getirmeye devam eder.

2006 yapımı olan Will Smith'in başrol oynadığı harika biyografik film. Filmde, zor şartlarda ailesini geçindirmeye çalışan ve işsiz kaldıktan sonra onca zorluğa rağmen asla pes etmeyen bir babayı görüyoruz. Gerçek hayattan uyarlama olan bu film, milyoner Chris Gardner'ın sıfırdandan başlayıp şirket kurma hikâyesini anlatıyor. Will Smith'in performansı golden Globe for best actor ve Oscar ödülüne aday gösterilmiş.

Film güzel olmasına rağmen güzel, iş dünyasının vahşi olabilen işleyişini de güzel anlatıyor. Yoksulluk vb. sosyal konuları da iyi işliyor. Ama bence en önemli sahnesi, iş görüşmesi sahnesidir. Burada müthiş bir çıkarsama ve hepimize hitap edebilen ders var bence. Sadece bu sahne için dahi izlenilebilir. Ya da sadece bu sahneyi merak ettiyseniz internet arama satırına "Will Smith – iş görüşmesi" yazmanız yeterli olacaktır. Güzel bir gömleğiniz yoksa (ki olabilir)...

.....

Filmler ile ilgili açıklamaların çoğu internet tanıtımlarından, ekşi sözlük, wikipedia ve ilgili anonim sayılabilecek forumlardan olduğu gibi aktarmadır. Arada aktardığım bazı ilginç bilgi, ekleme ve yorumlar ise benden. Bu film önerilerinin bazıları İktisat ve iş dünyası ile epey ilgili iken bazıları kısmen olabilir veya ilgisiz dahi olabilir. Hatalı seçimler – önerilerde de bulunmuş olabilirim. Düzeltmeler, önerileriniz ve katkılarınızdan ise memnuniyet duyarım. Unutmayın ki, "İş Yapmayan Hata da Yapmaz" Hoşça kalın ve derslerinize çok çalışın. Şakaydı, (As Much As Possible)...

Sağlık, Başarı ve Mutluluk Dileklerimle,

Prof. Dr. Harun BAL (ÇÜ-İİBF İktisat Bölümü – Adana)